

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De victore Idumaeorum Es. 63, 1 - 6

**Abicht, Johann Georg
Pfaffreuter, Christoph Heinrich**

Leipzig, 1712

VD18 14793431-ddd

§. VIII.

[urn:nbn:de:bsz:31-130619](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130619)

cur Adom rubra sint vestimenta tua. Idem Schema in sequentibus verbis repetitur, dicendo: ובגדיך כרוך בגת *Et vestimenta tua sicut calcantis in torculari.* Grotius existimat voce בגת *begath in torculari*, etiam respici ad urbem Philistinorum Gath, quia Iudas Maccabæus primum cum Philistinis, & deinde cum Idumæis pugnavit, sed hæc allusio nititur falsa hypothesi, quam infra discutiemus. Nostrarum vocum significatus metaphoricus est, proprius reperitur Neh. XIII, 15. isto tempore vidi in Juda גתות בשבת רורכים *calcantes turcularia in Sabbatho.* Impropius de Judæis ab irato Deo prostratis legitur Lament. I, 15. Conqueritur ibi Judæorum devastatus inque captivitatum abductus populus inquam: *Convocavit DEus super me exercitum ad frangendum juvenes meos electos* גת דרך ארני לבתולה בת יהורה *torcular calcavit Dominus super populum Judæ,* Joel. III, 13. Exinde facile patet hac phrasi magnam gentis alicujus destructionem indicari, quæ vel gladio vel captivitate vel alio quodam calamitatis genere fieri solet. Quemadmodum autem in Jeremiæ Lament. Judæos Deus conculcasse dicitur, licet id non immediate ab ipso Deo, verum a Babyloniis hostibus factum esse constet; ita cum Jesaias suum Victorem Deum loquentem introducit, eumque torcular calcasse dicit, non existimaverim ipsum immediate hostes Idumæos prostravisse, sed per alios id fuisse exequutum.

S. VIII.

Quæstioni novæ denuo respondet Victor noster פורה דרכתי לברי *Torcular calcavi solus.* Continuat allegoria ab interrogante incepta. Quærebat ex eo Propheta: *cur rubrum est vestimentum tuum, Et vestes tue sicut calcantis torcular?* cui respondet Victor: *Torcular calcavi solus.* פורה descendit a פור *frangi, rumpi, inde*

פורה est proprie lacus, in quem ex torculari vinum expres-
 sum effunditur, qui metretæ nomine LXX. Interpr. venit.
 Hanc significationem discimus ex Hag. II, 17. *Vinitor ve-
 nit אל חיקב פורה ad torcular, ut hauriat quinquaginta פורה
 metretas, & erant tantum viginti.* Hieron. ad nostrum
 locum inquit פורה *ambiguum est, mox torcular mox lagun-
 culam significans; apud Hag. idem amphoram transtulit, &
 Targum dolia vini, quæ omnia nos docent פורה fuisse
 vas, quod vinum expressum capit. Sensus itaque Re-
 sponsionis est: Ego vinum ex torculari in metretam ef-
 fusum solus excalcavi. לברי Solus reddit Latinus, sed
 ad verbum sonat ad separationem meam, h. e. solus. Non
 autem existimandum, excludi instrumenta mediæque,
 quibus in hoc prælio usus est DEUS, neutiquam; Moses
 enim in Cantico suo Deut. XXXII, 12. dicit: *Dominus
 ברי solus duxit illum (populum Israeliticum ex Ægypti)
 נבר & non erat cum ipso DEUS ואלו עמו אר נבר
 extraneus; cum ipsi non ignotum fuisset, DEUM & sua
 & Aaronis opera in educatione esse usum, uti patet ex
 Pf. LXXVII, 21. nihilominus DEO tanquam causæ prin-
 cipali omnia tribuit: Si stricte verba Hebræa sequamur,
 hoc obtinemus, Deum Israelis non habuisse gentium
 Deos socios in prælio Idumæorum, sed se solum poten-
 tia propria Ecclesiæ suæ hostes debellasse. Altera
 phrasim continuat & amplificat priorem ואלו עמי אר
 & ex populis non est quispiam mecum, quæ ver-
 ba expresse gentiles in hoc bello socios excludunt, li-
 cet iisdem tanquam instrumentis usus sit. Vel si u-
 tramque phrasim unum idemque denotare malis, pa-
 rum a vero sensu aberraveris, qui talis erit: Ego solus
 absque ullo gentilium DEO socio, Idumæos prostravi,
 nec ullum gentilium sociorum robur mihi opus fuit, quia
 ipse magnus, imo maximus sum salvator meorum. Ra-
 schius**

schius ita exponit. רמעימי מן אשתי מתצב לפני & ex populis non est quisquam mecum h. e. nemo est, qui se sisteret contra me ad pugnandum; Sed sententia hæc non convenit cum antecedenti, ego solus calcavi. Kimchius interpretatur de Israelitis, quod illis nullum fuerit meritum, si enim digni fuissent, adjuvassent Deum in illo prælio. Sed rectius victori nostra viribus gentilium feciis in subigendis hostibus suis non opus fuisse, contendimus, licet iisdem tanquam instrumentis usus sit? DEUS enim hominibus ceu instrumentis suis, non vero ceu fociis suis in destruendis hostibus utitur. Sic templum secundum reedificatum est, non robore, sed Spiritu suo, Zach. IV, 6. licet per Cyrum & Zorobabelem ceu instrumenta sua hoc effectum sit.

§. IX.

Si LXX. senes ad hæc verba consulamus, dubium est, quæ Hebræa legerint, vertunt enim πλήρης καταπατημένης pleno conculcato, sed, ni fallimur, illi codice punctato & distincto destituti, verba priora huius versus antecedentibus addiderunt & hæc hebraica conexo sensu transtulerunt: רבגריך כורך בגת פורה ורכתי & vestimenta tua sicut calcatoris in torculari metretæ conculcata. His enim Hebraicis græca LXX. respondent: καὶ τὰ ἰνδύματα σὺ ὡς ἀποπατητῆ λη. ἔ. πλήρης καταπατημένης, & vestimenta tua sicut calcatoris torcularis pleni perculcati. Difficultatem affert vox כורך cui respondet ὡς ἀποπατητῆ, quam vocem plerique divisim interpretantur de calcato, sed observavit Flam. Nobil. ad h. l. veterem Interpretem illam conjunctim legisse & calcatoris vertisse. Sic quoque apud Hieron. sicut calcantium torcular. Quid reliqua sibi velint verba, difficilius adhuc explicabitur. Liceat ergo de re tam dubia qualecunque nostrum ferre iudicium. Existimamus LXX. easdem no-

B 3

bis-

no. in meo exfolari & legit
πλήρης, sed πλήρης